

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2010 m. sausio 14 d.*

Byloje C-304/08

dėl *Bundesgerichtshof* (Vokietija) 2008 m. birželio 5 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2008 m. liepos 9 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

prieš

Plus Warenhandels-gesellschaft mbH,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano (pranešėjas), einantis pirmosios kolegijos pirmininko pareigas, teisėjai E. Levits, A. Borg Barthet, M. Ilešič ir J.-J. Kasel,

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinė advokatė V. Trstenjak,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. birželio 11 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV*, atstovaujamos *Rechtsanwältin C. von Gierke*,

- *Plus Warenhandelsgesellschaft mbH*, atstovaujamos *Rechtsanwälte D. Mäder ir C. Hunecke*,

- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos M. Lumma ir J. Kemper,

- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos T. Materne,

- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek,

- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos F. Díez Moreno,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, p. 22) 5 straipsnio 2 dalies išaiškinimu.

- 2 Šis prašymas buvo pateiktas byloje tarp *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV* (Vokietijoje įsteigta asociacija „Kovos su nesąžininga konkurencija centras“, toliau – *Wettbewerbszentrale*) ir *Plus Warenhandelsgesellschaft mbH*, Vokietijos mažmeninės prekybos įmonės (toliau – *Plus*) dėl pastarosios komercinės veiklos, kurią *Wettbewerbszentrale* mano esant nesąžininga.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Direktyvos 2005/29 šeštoje, septintoje ir septynioliktoje konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„6) Ši direktyva suderina valstybių narių įstatymus dėl nesąžiningos komercinės veiklos, įskaitant nesąžiningą reklamą, tiesiogiai pažeidžiančią vartotojų ekonominius interesus, ir tuo pačiu netiesiogiai – teisėtų konkurentų ekonominius interesus. Pagal proporcingumo principą ši direktyva saugo vartotojus nuo esminių nesąžiningos komercinės veiklos pasekmių, bet pripažįsta, kad kai kuriais atvejais jos poveikis vartotojams gali būti nereikšmingas. Ji netaikoma ir neturi poveikio nacionaliniams įstatymams dėl nesąžiningos komercinės veiklos, pažeidžiančios tik konkurentų ekonominius interesus arba susijusios tik su prekybininkų sandoriais; visapusiškai atsižvelgiant į subsidiarumo principą, valstybės narės, jeigu jos taip nusprendžia, turi teisę ir toliau reglamentuoti tokią veiklą nepažeisdamos Bendrijos teisės. <...>

7) Ši direktyva skirta komercinei veiklai, tiesiogiai susijusiai su įtaka vartotojų sprendimams sudaryti sandorį dėl produktų. Ji nėra skirta komercinei veiklai, vykdomai pirmiausia kitais tikslais, įskaitant, pavyzdžiui, investuotojams skirtus komercinius pranešimus, tokius kaip metiniai pranešimai ir bendro pobūdžio reklaminė literatūra. Ji nėra skirta teisiniams reikalavimams dėl skonio ir padorumo, kurie valstybėse narėse labai skiriasi. Tokia komercinė veikla, pavyzdžiui, prekių ar paslaugų siūlymas gatvėje, gali būti nepageidaujama valstybėse narėse dėl kultūrinių priežasčių. Valstybės narės atitinkamai turėtų galėti ir toliau drausti komercinę veiklą savo teritorijoje dėl skonio ir padorumo priežasčių, nepažeisdamos Bendrijos teisės, net tais atvejais, kai tokia veikla

neapriboja vartotojų pasirinkimo laisvės. Taikant šią direktyvą, ypač jos bendrąsias nuostatas, reikia visapusiškai atsižvelgti į aplinkybes konkrečiu atveju.

<...>

- 17) Siekiant didesnio teisinio tikrumo, pageidautina, kad būtų apibrėžta tokia komercinė veikla, kuri yra nesąžininga bet kuriomis aplinkybėmis. Todėl I priede pateikiamas išsamus visos tokios veiklos sąrašas. Tai yra vienintelė komercinė veikla, kurią galima laikyti nesąžininga nevertinant kiekvieno konkretaus atvejo, kaip numato šios direktyvos 5–9 straipsnio nuostatos. Sąrašą galima keisti tik peržiūrint šią direktyvą.“

4 Direktyvos 2005/29 2 straipsnyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje:

<...>

- d) „įmonių komercinė veikla vartotojų atžvilgiu“ (toliau – komercinė veikla) – bet kuris prekybininko atliekamas veiksmas, neveikimas, elgesys arba pareiškimas, komercinis pranešimas, įskaitant reklamą ir prekybą, tiesiogiai susijęs su produkto pirkimo skatinimu, pardavimu arba tiekimu vartotojams;

<...>“

5 Šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Ši direktyva taikoma nesąžiningai įmonių komercinei veiklai vartotojų atžvilgiu, kaip nustatyta šios direktyvos 5 straipsnyje, prieš ir po komercinio sandorio dėl produkto sudarymo bei jo metu.“

6 Pagal šios direktyvos 4 straipsnį:

„Valstybės narės dėl šia direktyva derinamai sričiai priskiriamų priežasčių neapriboja nei laisvės teikti paslaugas, nei laisvo prekių judėjimo.“

7 Direktyvos 2005/29 5 straipsnis „Nesąžiningos komercinės veiklos draudimas“ suformuluotas taip:

„1. Nesąžininga komercinė veikla draudžiama.

2. Komercinė veikla yra nesąžininga, jeigu:

a) prieštarauja profesinio atidumo reikalavimams

ir

b) iš esmės iškreipia arba gali iš esmės iškreipti vidutinio vartotojo, kurį produktas pasiekia arba kuriam yra skirtas, arba kai komercinė veikla nukreipta į tam tikrą vartotojų grupę, vidutinio grupės nario ekonominę elgesį siūlomo produkto atžvilgiu.

3. Komercinė veikla, kuri gali iš esmės iškreipti ekonominę elgesį tik aiškiai identifikuojamos grupės vartotojų, kurie dėl savo proto arba fizinės negalios, amžiaus arba patiklumo yra tokios praktikos arba peršamo produkto ypač lengvai pažeidžiami tokiu būdu, kuri galima pagrįstai tikėtis prekybininką iš anksto numaćius, vertinama vidutinio tos grupės nario atžvilgiu. Tai nepažeidžia bendros ir teisėtos reklamos praktikos naudoti perdėtus pareiškimus arba pareiškimus, kurių nereikia suprasti tiesiogine prasme.

4. Visų pirma nesąžininga komercinė veikla yra ta, kuri:

a) yra klaidinanti, kaip nurodyta šios direktyvos 6 ir 7 straipsnyje;

arba

b) yra agresyvi, kaip nurodyta šios direktyvos 8 ir 9 straipsnyje.

5. Tokios komercinės veiklos, kuri bet kuriomis aplinkybėmis laikoma nesąžininga, sąrašas pateikiamas I priede. Tas pats sąrašas galioja visose valstybėse narėse ir jį galima keisti tik peržiūrint šią direktyvą.“

8 Galiausiai remiantis Direktyvos 2005/29 19 straipsniu:

„Valstybės narės priima ir paskelbia įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2007 m. birželio 12 d., įgyvendina šią direktyvą. <...>

Šias priemones jos pradeda taikyti iki 2007 m. gruodžio 12 d. <...>“

Nacionalinės teisės aktai

9 Kovos su nesąžininga konkurencija įstatymo (*Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*, BGBl. 2004 I, p. 1414, toliau – UWG) tikslas, remiantis jo 1 straipsniu, yra apsaugoti nuo nesąžiningos konkurencijos konkurentus, vartotojus ir kitus rinkos dalyvius. Kartu jis gina bendrąjį interesą, susijusį su tuo, kad konkurencija nebūtų iškraipoma.

10 UWG 3 straipsnis suformuluotas taip:

„Nesąžiningi konkurenciniai veiksmai, kurie gali gerokai pabloginti konkurencines sąlygas konkurentų, vartotojų arba kitų rinkos dalyvių nenaudai, yra draudžiami.“

11 UWG 4 straipsnyje nustatyta:

„Nesąžiningai 3 straipsnio prasme elgiasi visų pirma tas:

<...>

- 6) kas vartotojų dalyvavimą žaidime prizui laimėti ar loterijoje susieja su prekės ar paslaugos įsigijimu, nebent žaidimas, kuriame galima laimėti prizą, ar loterija būtų neatsiejamai susiję su ta preke ar paslauga;

<...>“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 12 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nuo 2004 m. rugsėjo 16 d. iki lapkričio 13 d. *Plus* pradėjo reklaminę akciją „Ihre Millionenchance“ („Jūsų šansas laimėti milijoną“), per kurią visuomenė buvo kviečiama pirkti prekes *Plus* parduotuvėse siekiant rinkti taškus. Surinkus 20 taškų buvo suteikiama galimybė nemokamai dalyvauti 2004 m. lapkričio 6 d. arba 2004 m. lapkričio 27 d. *Deutscher Lottoblock* (nacionalinė 16 loterijas organizuojančių bendrovių asociacija) tiražuose.
- 13 Manydama, kad ši veikla yra nesąžininga UWG 3 straipsnio ir 4 straipsnio 6 punkto prasme tiek, kiek ja dalyvavimas loterijoje buvo susietas su prekių įsigijimu, *Wettbewerbszentrale* paprašė *Landgericht Duisburg* (Duisburgo apygardos teismas) įpareigoti *Plus* nutraukti šią veiklą.
- 14 Po to, kai pralaimėjo pirmojoje ir antrojoje instancijose, *Plus* pateikė kasacinį skundą *Bundesgerichtshof*.
- 15 Savo sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą šis teismas reiškia abejones dėl minėtų nacionalinės teisės nuostatų atitikties Direktyvai 2005/29 tiek, kiek jos numato bendrą draudimą žaidimus prizams laimėti ir loterijas susieti su prievole pirkti. Tačiau tokios veiklos nėra tarp išvardytosios šios direktyvos I priede, kuri vienintelė gali būti uždrausta bet kuriomis aplinkybėmis, neatsižvelgiant į konkrečią grėsmę vartotojų interesams. Be to, kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, neatmestina galimybė, kad taip UWG suteikia vartotojams platesnę apsaugą nei ta, kurios siekė Bendrijos teisės aktų leidėjas, nors minėta direktyvą šią sritį visiškai suderina.

16 Savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą *Bundesgerichtshof* taip pat pateikia kai kurias pastabas dėl jo prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumom.

17 Šiuo atžvilgiu jis nurodo, kad nors Direktyva 2005/29 dar nebuvo perkelta į Vokietijos teisę, be to, šiuo klausimu pagrindinėje byloje nenumatoma keisti ar panaikinti UWG nuostatų, pagal teismų praktiką, išplaukiančią iš 2006 m. liepos 4 d. Sprendimo *Adelener ir kt.* (C-212/04, Rink. p. I-6057), nuo 2007 m. gruodžio 12 d., t. y. datos, nuo kurios, remiantis šios direktyvos 19 straipsniu, vėliausiai turėjo būti užtikrintas nacionalinių direktyvą perkeliančių nuostatų taikymas, jis vis dėlto privalo nacionalinę teisę aiškinti taip, kad ji atitiktų Direktyvą 2005/29.

18 Be to, nors kritikuojama reklama buvo skelbiama netgi prieš Direktyvos 2005/29 įsigaliojimą, t. y. 2005 m. birželio 12 d., prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paaiškina, jog, atsižvelgiant į tai, kad *Wettbewerbszentrale* pateiktu prašymu dėl nagrinėjamos veiklos nutraukimo siekiama užkirsti kelią tokiai veiklai ateityje, kasacinis skundas galės būti priimtas tik tuo atveju, jei nutraukti tokią veiklą taip pat gali būti prašoma remiantis teise, galiojančia jo sprendimo paskelbimo dieną.

19 Šiomis aplinkybėmis *Bundesgerichtshof* nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 2005/29 <...> 5 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad ji draudžia nacionalinės teisės normą, pagal kurią komercinė veikla, kai vartotojų dalyvavimas loterijoje ar žaidime prizui laimėti susiejamas su sąlyga, kad jie įsigis atitinkamą prekę ar pasinaudos tam tikra paslauga, iš principo yra neleistina, nesvarbu, ar reklamos priemonė konkrečiu atveju pažeidžia vartotojų interesus?“

Dėl prejudicinio klausimo

- 20 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Direktyva 2005/29 turi būti aiškinama kaip draudžianti nacionalinės teisės normas, kaip antai UWG, kurios, neatsižvelgiant į specifines konkretaus atvejo aplinkybes, numato principinį komercinės veiklos, kai vartotojų dalyvavimas loterijoje ar žaidime prizui laimėti susiejamas su sąlyga, kad jie įsigis atitinkamą prekę ar paslaugą, draudimą.

Dėl priimtinumų

- 21 Ispanijos vyriausybė ginčija prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą motyvuodama tuo, kad Direktyva 2005/29 netaikytina tokiai situacijai, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje.
- 22 Kaip teigia ši vyriausybė, kadangi byloje ginčas vyksta tarp dviejų Vokietijos įmonių, situacijai pagrindinėje byloje būdinga tai, kad visos jos sudėtinės dalys yra vienoje valstybėje narėje, todėl Direktyvos 2005/29 nuostatos pagrindinei bylai netaikomos (žr. 1999 m. spalio 21 d. Sprendimo *Jägerskiöld*, C-97/98, Rink. p. I-7319, 45 punktą). Jei su tuo nebūtų sutinkama, Ispanijos vyriausybė iš esmės tvirtina, kad Direktyva 2005/29 netaikytina pagrindinei bylai, nes aplinkybės, dėl kurių vyksta ginčas, susiklostė ne tik prieš pasibaigiant šios direktyvos įgyvendinimo terminui, bet net ir prieš jos priėmimą. Todėl Teisingumo Teismas negali vertinti Vokietijos įstatymo atitikties Direktyvai 2005/29. Galiausiai ši vyriausybė pažymi, kad bet kuriuo atveju šia direktyva nesiekama reglamentuoti žaidimų prizams laimėti ar loterijų, susijusių su vartotojams skirtų prekių ar paslaugų pardavimu, nes ši tvarka aiškiai buvo reglamento pasiūlymo COM (2001) 546, galutinis dėl pardavimų skatinimo, kurį Europos Bendrijų Komisija vėliau 2006 metais atsiėmė, objektas.

- 23 Tačiau į šiuos argumentus negali būti atsižvelgiama.
- 24 Šiuo klausimu pirmiausia reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant pagal ES 234 straipsnį tik nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą ir turintis priimti būsimą sprendimą, atsižvelgdamas į konkrečios bylos aplinkybes, turi įvertinti ir prejudicinio sprendimo reikalingumą savo sprendimui priimti, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl jeigu pateikti klausimai susiję su Bendrijos teisės aiškinimu, Teisingumo Teismas iš esmės privalo priimti sprendimą (žr., be kita ko, 2001 m. kovo 13 d. Sprendimo *PreussenElektra*, C-379/98, Rink. p. I-2099, 38 punktą; 2003 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Korhonen ir kt.*, C-18/01, Rink. p. I-5321, 19 punktą ir 2007 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Asemfo*, C-295/05, Rink. p. I-2999, 30 punktą).
- 25 Iš to išplaukia, kad nacionalinio teismo pateiktų prejudicinių klausimų svarbos prezumpcija gali būti paneigiama tik išimtiniais atvejais, būtent – jei akivaizdu, kad prašomas šiuose klausimuose nurodytų Bendrijos teisės normų išaiškinimas nesusijęs su pagrindinės bylos faktais arba dalyku (žr., be kita ko, 1995 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Bosman*, C-415/93, Rink. p. I-4921, 61 punktą ir 2008 m. balandžio 1 d. Sprendimo *Gouvernement de la Communauté française ir Gouvernement wallon*, C-212/06, Rink. p. I-1683, 29 punktą).
- 26 Tačiau nagrinėjamu atveju taip nėra.
- 27 Kalbant pirmiausia apie Ispanijos vyriausybės nuorodą į minėtą sprendimą *Jägerskiöld*, siekiant parodyti, kad byla, kurioje pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, nesusijusi su Bendrija, pakanka konstatuoti, jog šiame sprendime buvo nagrinėjamos su laisvu paslaugų teikimu susijusios EB sutarties nuostatos, kurios, kaip Teisingumo

Teismas aiškiai nurodė minėto sprendimo 42 punkte, netaikytinos veiklai, kurios visos sudėtinės dalys yra vienoje valstybėje narėje.

- 28 Tačiau pagrindinėje byloje, priešingai nei byloje, kurioje priimtas minėtas sprendimas *Jägerskiöld*, nagrinėtos Sutarties nuostatos, Direktyvos 2005/29 taikymas nesusiejamas su užsienio elemento buvimu. Iš tiesų ši direktyva, remiantis jos 3 straipsnio 1 dalimi, taikoma bet kuriai nesąžiningai įmonių komercinei veiklai vartotojų atžvilgiu.
- 29 Toliau dėl argumento, kad Direktyva 2005/29 netaikytina pagrindinėje byloje nagrinėjamam ginčui dėl to, jog aplinkybės, dėl kurių vyksta ginčas, susiklostė prieš priimant šią direktyvą, pažymėtina, kad, pirma, remiantis Teisingumo Teismo praktika, nuo direktyvos įsigaliojimo dienos valstybių narių teismai privalo kuo labiau susilaikyti nuo tokio nacionalinės teisės aiškinimo, kuris, pasibaigus direktyvos perkėlimo terminui, galėtų rimtai sutrukdyti įgyvendinti šia direktyva siekiamą tikslą (žr. visų pirma 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *VTB-VAB ir Galatea*, C-261/07 ir C-299/07, Rink. p. I-2949, 39 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 30 Nagrinėjamu atveju tokia pareiga susilaikyti buvo taikytina bent jau prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo metu – 2008 m. birželio 5 d., t. y. dieną, kurią ne tik buvo įsigaliojusi Direktyva 2005/29, bet ir buvo pasibaigęs jos perkėlimo terminas – 2007 m. gruodžio 12 diena.
- 31 Antra, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą bet kuriuo atveju išplaukia, kad *Plus* pateikto kasacinio skundo baigtis priklauso nuo to, ar nagrinėjamas reikalavimas susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų gali būti pateikiamas remiantis teisės normomis, taikytinomis tuo metu, kai, paskelbus šį sprendimą, bus priimtas sprendimas dėl ginčo pagrindinėje byloje, nes minėtas reikalavimas susijęs ir su būsima pažeidimais.

- 32 Tokiomis aplinkybėmis, kaip nurodė generalinė advokatė savo išvados 49–57 punktuose, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašomas Direktyvos 2005/29 išaiškinimas turi būti laikomas galinčiu būti jam naudingu, kad jis galėtų priimti sprendimą savo nagrinėjamoje byloje.
- 33 Galiausiai, kalbant apie argumentą, kad Direktyva 2005/29 netaikoma pagrindinėje byloje nagrinėjamai pardavimų skatinimo veiklai dėl to, kad ši veikla aiškiai buvo Komisijos reglamento pasiūlymo dalykas, pakanka konstatuoti, jog vien ši aplinkybė, be kita ko, atsižvelgiant į tai, kad minėtas pasiūlymas buvo atsiimtas 2006 m. ir dėl to reglamentas nebuvo priimtas, negali atmesti galimybės, jog tokia veikla, esant dabartinei Bendrijos teisės padėčiai, gali būti nesąžininga komercinė veikla šios direktyvos prasme ir priklausyti jos taikymo sričiai.
- 34 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, prašymą priimti prejudicinį sprendimą reikia pripažinti priimtinu.

Dėl esmės

- 35 Siekiant atsakyti į pateiktą klausimą, pirmiausia reikia nustatyti, ar draudimo pagrindinėje byloje objektu esanti veikla, susiejanti prekių ar paslaugų įsigijimą su vartotojų dalyvavimu loterijoje ar žaidime prizui laimėti, yra komercinė veikla Direktyvos 2005/29 2 straipsnio d punkto prasme ir dėl to jai taikomos šios direktyvos nuostatos.
- 36 Šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad Direktyvos 2005/29 2 straipsnio d punkte vartojant ypač plačią formuluotę komercinė veikla apibrėžta kaip „bet kuris prekybininko

atliekamas veiksmas, neveikimas, elgesys arba pareiškimas, komercinis pranešimas, įskaitant reklamą ir prekybą, tiesiogiai susijęs su produkto pirkimo skatinimu, pardavimu arba tiekimu vartotojams“.

37 Konstatuotina, kad tokia reklaminė akcija, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, susiejanti nemokamą vartotojo dalyvavimą loterijoje su tam tikro kiekio prekių ar paslaugų įsigijimu, aiškiai patenka į ūkio subjekto komercinės strategijos sritį ir ja tiesiogiai siekiama skatinti ir vykdyti šio subjekto atliekamus pardavimus. Iš to matyti, kad ji yra komercinė veikla Direktyvos 2005/29 2 straipsnio d punkto prasme ir dėl to patenka į šios direktyvos taikymo sritį (dėl bendrų pasiūlymų pagal analogiją žr. minėto sprendimo *VTB-VAB ir Galatea* 50 punktą).

38 Šios išvados negali paneigti Čekijos ir Austrijos vyriausybių pateikti argumentai, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamų UWG nuostatų pagrindinis tikslas, skirtingai nuo Direktyvos 2005/29, yra ne vartotojų apsauga, o konkurentų apsauga nuo kai kurių ūkio subjektų vykdomos nesąžiningos komercinės veiklos, todėl tokios nuostatos nepriklauso šios direktyvos taikymo sričiai.

39 Iš tiesų, kaip buvo pažymėta šio sprendimo 36 punkte, Direktyva 2005/29 išsiskiria ypač plačia materialine taikymo sritimi, apimančia bet kurią komercinę veiklą, tiesiogiai susijusią su produkto pirkimo skatinimu, pardavimu arba tiekimu vartotojams. Taigi, kaip matyti iš šios direktyvos šeštos konstatuojamosios dalies, į šią taikymo sritį nepatenka tik nacionaliniai įstatymai dėl nesąžiningos komercinės veiklos, pažeidžiančios „tik“ konkurentų ekonominius interesus arba susijusios tik su prekybininkų sandoriais.

40 Kaip nurodė generalinė advokatė savo išvados 65 ir 66 punktuose, pakankamai akivaizdu, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamų nuostatų atveju taip nėra, nes UWG 1, 3 ir 4 straipsniuose aiškiai nurodoma vartotojų, o ne tik konkurentų ir kitų rinkos dalyvių apsauga.

- 41 Tai nurodžius, toliau primintina, kad Direktyva 2005/29 Bendrijos lygiu visiškai suderina normas, susijusias su nesąžininga įmonių komercine veikla vartotojų atžvilgiu. Todėl, kaip aiškiai nurodoma jos 4 straipsnyje, valstybės negali imtis griežtesnių negu direktyvoje nustatytų priemonių, net siekdamos užtikrinti aukštesnį vartotojų apsaugos lygį (minėto sprendimo *VTB-VAB ir Galatea* 52 punktą).
- 42 Taip pat reikia pažymėti, kad Direktyvos 2005/29 5 straipsnyje įtvirtinamas nesąžiningos komercinės veiklos draudimas ir nustatomi kriterijai, kuriais remiantis apibrėžiamas toks nesąžiningas pobūdis.
- 43 Taigi pagal šio straipsnio 2 dalį komercinė veikla yra nesąžininga, jeigu ji prieštarauja profesinio atidumo reikalavimams ir iš esmės iškreipia arba gali taip iškreipti vidutinio vartotojo ekonominę elgesį siūlomo produkto atžvilgiu.
- 44 Minėto straipsnio 4 dalyje apibrėžiamos dvi aiškios nesąžiningos komercinės veiklos kategorijos, t. y. „klaidinanti veikla“ ir „agresyvi veikla“, kurios atitinka specialius atitinkamai Direktyvos 2005/29 6 ir 7 bei 8 ir 9 straipsniuose nustatytus kriterijus. Remiantis šiomis nuostatomis, tokia veikla draudžiama visų pirma tuomet, kai, atsižvelgiant į jos požymius ir į faktines aplinkybes, skatina arba gali paskatinti vidutinį vartotoją priimti tokį komercinį sprendimą, kurio jis nebūtų priėmęs kitomis aplinkybėmis.
- 45 Galiausiai Direktyvos 2005/29 I priede nustatytas išsamus sąrašas, kurį sudaro 31 komercinės veiklos, pagal šios direktyvos 5 straipsnio 5 dalį laikomos nesąžininga „bet kuriomis aplinkybėmis“, rūšis. Todėl, kaip aiškiai nurodyta aptariamose direktyvos 17 konstatuojamojoje dalyje, tik šią komercinę veiklą galima laikyti nesąžininga, nevertinant kiekvieno konkretaus atvejo pagal šios Direktyvos 2005/29 5–9 straipsnių nuostatas.

46 Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateiktą klausimą reikia išnagrinėti atsižvelgiant į ankstesniuose punktuose nurodytą Direktyvos 2005/29 nuostatų turinį ir bendrą struktūrą.

47 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad nustatydamą principinį komercinės veiklos, kai vartotojų dalyvavimas loterijoje ar žaidime prizui laimėti susiejamas su prekių ar paslaugų įsigijimu, draudimą tokia nacionalinės teisės norma, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, neatitinka Direktyva 2005/29 nustatytų reikalavimų.

48 Iš tiesų, pirma, UWG 4 straipsnio 6 punktu draudžiamas bet koks komercinis sandoris, prekių ar paslaugų įsigijimą susiejantis su vartotojų dalyvavimu loterijoje ar žaidime prizui laimėti, išskyrus sandorius, kai žaidimas prizui laimėti ar loterija yra neatsiejamai susiję su atitinkama preke ar paslauga. Kitaip tariant, tokia komercinės veiklos rūšis yra uždrausta apskritai, ir nėra būtina, atsižvelgiant į faktines kiekvieno atvejo aplinkybes, nustatyti, ar atitinkamas komercinis sandoris yra „nesąžiningo“ pobūdžio, atsižvelgiant į Direktyvos 2005/29 5–9 straipsniuose įtvirtintus kriterijus.

49 Yra aišku, kad tokia komercinė veikla, prekių ar paslaugų įsigijimą susiejanti su vartotojų dalyvavimu žaidime prizui laimėti ar loterijoje, nenurodyta šios direktyvos I priede, kuriame, kaip pažymėta šio sprendimo 45 punkte, pateikiamas išsamus komercinės veiklos, galinčios būti uždrausta nenagrinėjant konkrečių atvejų, sąrašas.

50 Be to, tokia norma, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, prieštarauja Direktyvos 2005/29 4 straipsnio, kuriame aiškiai įtvirtintas draudimas valstybėms narėms palikti galioti arba priimti griežtesnes nacionalines nuostatas, net jeigu jomis siekiama užtikrinti aukštesnį vartotojų apsaugos lygį, turiniui.

- 51 Tokiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad toks komercinių pasiūlymų, susiejančių prekių ar paslaugų įsigijimą su vartotojų dalyvavimu loterijoje ar žaidime prizui laimėti, draudimas, kokį numato nacionalinės teisės normos pagrindinėje byloje, prieštarauja Direktyvai 2005/29.
- 52 Šios išvados negali paneigti tai, kad UWG 4 straipsnio 6 punktu numatoma komercinės veiklos išimtis, kai žaidimas prizui laimėti ar loterija yra neatsiejamai susiję su atitinkama preke ar paslauga.
- 53 Iš tikrųjų, net jeigu ši išimtis gali apriboti šioje nuostatoje numatyto draudimo apimtį, dėl ribojančio pobūdžio ir dėl to, kad ji nustatyta iš anksto, jos vis tiek negalima pakeisti būtina kiekvieno atvejo faktinių aplinkybių analize, ar komercinė veikla yra „nesąžininga“, atsižvelgiant į Direktyvos 2005/29 5–9 straipsniuose išvardytus kriterijus, jei tai yra – kaip pagrindinėje byloje – direktyvos I priede nenurodyta komercinė praktika (žr. minėto sprendimo *VTB-VAB ir Galatea* 64 ir 65 punktus).
- 54 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip, kad Direktyva 2005/29 turi būti aiškinama kaip draudžianti tokias nacionalinės teisės normas, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, kurios, neatsižvelgiant į specifines konkretaus atvejo aplinkybes, numato principinę komercinės veiklos, kai vartotojų dalyvavimas loterijoje ar žaidime prizui laimėti susiejamas su sąlyga, kad jie įsigis atitinkamą prekę ar paslaugą, draudimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 55 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų

klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) turi būti aiškinama kaip draudžianti tokias nacionalinės teisės normas, kokios nagrinėjamos pagrindinėje byloje, kurios, neatsižvelgiant į specifines konkrečiau atvejo aplinkybes, numato principinį komercinės veiklos, kai vartotojų dalyvavimas loterijoje ar žaidime prizui laimėti susiejamas su sąlyga, kad jie įsigis atitinkamą prekę ar paslaugą, draudimą.

Parašai.